

בש"פ 3638/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3638/19

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
מיום 21.5.2019 במ"ת 13220-04-19 שניתנה על
ידי כבוד השופט י' טופף

תאריך הישיבה: ג' בסיון התשע"ט (6.6.2019)

בשם העורר: עו"ד רמזי סקיס

בשם המשיבה: עו"ד נגה בן סידי

החלטה

1. ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי (השופט י' טופף) מיום 21.5.2019, במ"ת 13220-04-19, בגדרה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

2. העורר, קטין שגילו קרוב ל-16 שנים, מואשם בביצוע בצוותא של עבירות שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף

402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ועבירה של הונאה בכרטיסי חיוב, לפי סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986. כתב האישום בעניינו של העורר כולל שלושה אישומים. על-פי המתואר באישום הראשון, ביום 24.3.2019, לקראת השעה 23:00, ביצע העוררשוד, יחד עם שני שותפים. העורר ושותפיו המתינו ברחוב כשפניהם מכוסות, עד שהגיע למקום עובר אורח. השותפים לעבירה איימו עליו תוך שימוש בחפץ חד ונקיטת אלימות, חטפו ממנו את תיקו, ונמלטו מהמקום. לאחר מכן, ניסה העורר לבצע עסקה בכרטיס אשראי שנגנב. לפי האישום השני, ביום 27.3.2019, סמוך לשעה 21:00, ביצע העורר שוד של קורקינט חשמלי. העורר ניגש למתלונן, בעל הקורקינט, בעודו חובש מסכה על מנת להסתיר את פניו, והורה לו לעצור, תוך שהוא טוען בכזב, כי הקורקינט גנוב. העורר פנה אל המתלונן באופן מאיים, הורה לו "לבוא הצידה", ומסר למתלונן לעשות כן- אחז העורר בקורקינט ונסע מהמקום באמצעותו. לפי האישום השלישי, ביום 27.3.2019, סמוך לשעה 21:30, הגיע העורר לגינה ציבורית יחד עם שניים נוספים, כשפניהם מכוסות, במטרה לבצע שוד. השותפים לעבירה ניגשו למתלונן, קיטין אשר חלף במקום, תוך שהם חמושים בחפץ הנחזה להיות אקדח ובשוקר חשמלי, איימו עליו ונקטו כלפיו במעשי אלימות. בהמשך, בשל חששו, מסר להם המתלונן את ארנקו, והחבורה נמלטה מהמקום.

3. בד בבד עם כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בעקבות זאת, נערך בעניינו של העורר תסקיר מטעם שירות המבחן, שלפיו הומלץ על חלופת מעצר מוסדית במעון סגור. נבחנה אפשרות ליישומה של המלצה זו, והעורר אף הגיע לראיון קבלה במוסד 'שיטה', אולם לבסוף דחה העורר

את האפשרות לחלופת מעצר חוץ-ביתית. לאחר מכן, שב שירות המבחן ובדק חלופות מעצר אחרות. שירות המבחן הדגיש, כי המסגרת המתאימה עבור העורר היא חלופת מעצר חוץ-ביתית, והסיבה לבחינתן של חלופות אחרות היא "התנגדותו הנחרצת של הקיטין לאפשרות השמתו במסגרת חוץ ביתית". בעקבות הבדיקה הנוספת, המליץ שירות המבחן על שחרורו של העורר למעצר בבית סבו וסבתו, תחת פיקוחם, בסיוע קרובי משפחה נוספים, ובפיקוח אלקטרוני.

4. בהחלטתו מיום 21.5.2019, קיבל בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט י' טופף) את בקשתה של המשיבה, והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט קבע, כי אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה, הקושרות את העורר למעשים המיוחסים לו בכתב האישום. כמו כן, אין מחלוקת ביחס לקיומה של עילת מעצר, נוכח המסוכנות הנשקפת מהעורר. על כן, מיקד בית המשפט את הדיון בשאלה אם קיימת חלופת מעצר אפקטיבית. בית המשפט בחן את חלופת המעצר שעליה המליץ שירות המבחן, תוך שהתרשם באופן בלתי-אמצעי מהמפקחות שהוצעו. לבסוף קבע, כי לא יעלה בידן של המפקחות להפיג את המסוכנות הנשקפת מהעורר, במידה שיכולה להניח את הדעת, ועל כן אין בנמצא חלופת מעצר הולמת שתאפשר את שחרורו של העורר.

מכאן הערר שלפני.

5. לטענת העורר, שגה בית המשפט המחוזי כשפסל את חלופת המעצר שהוצעה והומלצה על-ידי שירות המבחן. לשיטתו, בניגוד לקביעותיו של בית המשפט המחוזי, המפקחות שהוצעו מתאימות לתפקיד, מודעות למצבו של העורר, בקיאות במיוחד לו בכתב האישום, וביכולתן לגבש פיקוח אפקטיבי ולהציב גבולות לעורר.

6. בדיון שנערך לפני ביום 6.6.2019 שב ב"כ העורר על טענותיו וציין, כי העורר הביע נכונות לבחון חלופת מעצר מוסדית, אולם לאחר שיח עם משפחתו, דחה את המסגרת הספציפית שעמדה על הפרק. הודגש, כי לא היה מקום לפסול את המפקחות שהוצעו, וכי נוכח הנסיבות האישיות של העורר, חלופת המעצר שהוצעה היא אפקטיבית, ואין בנמצא חלופה טובה ממנה. ב"כ המשיבה טענה מנגד, כי חלף הגשת הערר, היה מוטב לעורר להשקיע את משאביו במציאת חלופת מעצר הולמת, במסגרת מוסדית חוץ-ביתית. עוד נטען, כי אין מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, שבחן את הדברים ביסודיות, והתרשם כי החלופה שהוצעה אינה מספקת.

7. לאחר שעיינתי בערר, על נספחיו, ושקלתי את טענות הצדדים, אלו שבכתב ואלו שבעל-פה, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות. לפי הוראת סעיף 10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, מעצר של קטין יהא האמצעי האחרון לשם השגת המטרה אשר עומדת בבסיסו של המעצר. הוראה זו מבטאת את הרגישות היתרה שיש לנקוט בה כאשר עסקינן במעצר של קטינים, ומחייבת בירור מעמיק של כל חלופות המעצר הרלבנטיות. כך עשה בית המשפט המחוזי, שנקט ברגישות הראויה, בחן ביסודיות את חלופת המעצר שהוצעה, גיבש את עמדתו, ופרש את נימוקיו בהחלטה מעמיקה ומפורטת. לא מצאתי לנכון להתערב ולשנות ממסקנתו של בית המשפט המחוזי, שלפיה החלופה שהוצעה אינה אפקטיבית. חלופת מעצר איננה 'תכנית כבקשתך'. גבי דידי, בעניינו של העורר דרושה חלופת מעצר מוסדית במעון סגור. ככל שתימצא חלופה שכזו, ככל שישכיל העורר להבין כי הוא זקוק בשלב זה לטיפול מוסדי, פתוחה דרכו להגיש בקשה לעיון חוזר בבית המשפט המחוזי.

8. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ז' בסיון התשע"ט (10.6.2019).

שׁוֹפֵט